

RTU studiju kurss "Zinātniskā rakstība"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0713
Nosaukums	Zinātniskā rakstība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Jelena Lonska - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss paredzēts doktora studiju programmas studentiem, lai nodrošinātu starptautiski atzītu, augsti novērtētu studiju kvalitāti mūsdienīgā studiju vidē, izmantojot zināšanu, informācijas un tehnoloģiju saikni intelektuālā darba radīšanā. Kurss sniedz sistemātiskas zināšanas par zinātnisko publikāciju būtību, veidiem, struktūru un izstrādes principiem. Studenti apgūst prasmes meklēt un analizēt zinātnisko informāciju, izstrādāt publikāciju atbilstoši starptautisko zinātnisko žurnālu prasībām, kā arī prezentēt pētījumu rezultātus konferencēs. Kurša ietvaros tiek aplūkoti arī bibliometrijas un citēšanas analīzes pamati, publicēšanās ētika un zinātniskās komunikācijas principi.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt studentu pētnieciskās kompetences, īpaši zinātniskās rakstības prasmes un kritisko domāšanu, lai viņi spētu patstāvīgi izstrādāt, izvērtēt un prezentēt augstvērtīgus zinātniskos darbus starptautiskā akadēmiskā vidē. Kurss nodrošina zināšanas par zinātnisko publikāciju būtību, struktūru un publicēšanās iespējām, kā arī prasmes izmantot starptautiskās datubāzes un bibliometriskos rādītājus pētniecības kvalitātes izvērtēšanai. Kurša laikā studenti praktiski apgūst zinātniskā raksta sagatavošanu, meklēšanas un analīzes stratēģijas, publicēšanas procesu un ētiskos aspektus, kā arī iemācās sagatavot un prezentēt pētījumu rezultātus konferencēs un zinātniskās diskusijās. Tas veicina spēju integrēt iegūtās zināšanas un prasmes promocijas darba vai citu pētniecisko projektu izstrādē un sekmē akadēmiskās karjeras attīstību.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgā darba laikā studenti pakāpeniski izstrādā savu zinātniskā raksta projektu, praktiski pielietojot kursā apgūtās zināšanas. Uzdevumos ietilpst zinātnisko publikāciju meklēšana un analīze Scopus vai Web of Science datubāzēs, literatūras apskata sagatavošana, raksta daļu izstrāde un savstarpēja recenzēšana. Studenti izstrādā žurnāla izvēles stratēģiju, pārbauda tā kvalitāti un noformē manuskriptu atbilstoši konkrētā žurnāla prasībām. Kurša noslēgumā tiek sagatavota pētījuma rezultātu prezentācija un zinātniskais plakāts, kā arī refleksija par studiju kursa apguvi un individuālo progresu.
Literatūra	Mārtinsons, K., Pipere, A. (Red.). Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana (2. papildinātais izdevums) Rīga: RSU, 2019. Vecpuiše, E., Ločmele, E., & Krutkina, D. Rīgas Tehniskās universitātes zinātnes ceļvedis: Rokasgrāmata. https://ebooks.rtu.lv/wp-content/uploads/sites/32/2025/03/Zinatnes-celvedis.pdf Rīga: RTU Izdevniecība, 2025. Charles, C. C. (Ed.). Writing in the social sciences. https://edtechbooks.org/writing EdTech Books, 2020. Suiter, A. M., & Sarli, C. C. Selecting a journal for publication: Criteria to consider. Missouri Medicine, 116(6), 461–465. https://digitalcommons.wustl.edu/beckers_pubs/61 2019. Coronel, R. On publication strategies: Another advice to a beginning scientist. Frontiers in Physiology, 11, 1073. https://doi.org/10.3389/fphys.2020.01073 2020. Savage, W. E., & Olejniczak, A. J. More journal articles and fewer books: Publication practices in the social sciences in the 2010s. PLOS ONE, 17(2), e0263410 https://doi.org/10.1371/journal.pone.0263410 2022 Günther, D., & AGA Research Committee. Preparation of a scientific presentation. Arthroscopie, 37, 268–271 https://doi.org/10.1007/s00142-024-00683-w 2024 Naegle, K. M. Ten simple rules for effective presentation slides. PLoS Computational Biology, 17(12), e1009554 https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1009554 2021
Nepieciešamās priekšzināšanas	Pētniecības metodoloģija

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1) Zinātniskā publikācija un tās klasifikācija. Zinātniskās publikācijas jēdziens, nozīme pētniecībā un sabiedrībā. Publikāciju veidi (primārās un sekundārās, starptautiskās un nacionālās). Latvijas Zinātnes padomes (LZP) un starptautisko datubāzu (Scopus, Web of Science, ERIH+) klasifikācija. Publikāciju kvalitātes un citējamības nozīme akadēmiskajā karjerā un projektu īstenošanā.	4	0	0	0
2) Zinātniskās rakstīšanas valoda un stils. Zinātniskās rakstīšanas īpatnības: loģiskums, precizitāte, objektivitāte. Biežākās problēmas: liekvārdība, komplicētība, ciešamā kārta. Valodas skaidrība un pareizrakstība. Rakstīšana svešvalodā: tulkošana, rediģēšana, kultūras īpatnības.	4	0	0	0
3) Zinātniskā raksta struktūra kvantitatīvajos pētījumos. IMRaD struktūra: ievads, metodoloģija, rezultāti, diskusija. Kā formulēt pētniecisko jautājumu un hipotēzes. Rezultātu prezentēšana ar tabulām, grafikiem, statistikas testiem. Datu interpretācijas principi un robežas.	4	0	0	0

4) Zinātniskā raksta struktūra kvalitatīvajos un jauktajos pētījumos. Kvalitatīvo pētījumu rakstura īpatnības: datu interpretācija, interviju un fokusgrupu rezultātu atspoguļošana. Jaukto pētījumu dizaini un to integrācija rakstā. Raksta daļu īpatnības: metodoloģiskā caurspīdība, ticamības nodrošināšana.	4	0	0	0
5) Publicēšanās process starptautiskos žurnālos. Žurnāla izvēle: indeksācija, ietekmes faktors, noraidījuma īpatsvars, auditorija. Žurnālu plēsoņas un to pazīmes. Raksta sagatavošana iesniegšanai: prasības par struktūru, stilu, tabulām un attēliem. Pavadvēstule redaktoram, komunikācija ar recenzentiem. Autortiesības, autorības noteikumi un ētiskie aspekti.	4	0	0	0
6) Zinātniskā komunikācija un pētījuma rezultātu izplatīšana. Mutiskā prezentācija un stenda referāts konferencēs. Efektīvas prezentācijas elementi: saturs, vizuālais dizains, pasniegšanas prasmes. Prezentācijas struktūra: ievads, metodes, rezultāti, secinājumi. Zinātnes popularizēšana plašākai sabiedrībai (mediji, sociālie tīkli, zinātnes komunikācijas pasākumi).	4	0	0	0
7) Zinātniskās informācijas meklēšana un informācijpratība. Zinātniskās informācijas avoti: bibliotēkas, arhīvi, elektroniskās datubāzes. Scopus, Web of Science, Google Scholar un citu datubāzu izmantošana. Meklēšanas stratēģijas: atslēgvārdi, Būla operatori, tuvuma operatori, aizstājējzīmes. Informācijas ticamības izvērtēšana un kritiskā analīze. Informācijas organizēšana un atsauču pārvaldības rīki (Mendeley, Zotero, EndNote).	6	0	0	0
8) Bibliometrija un citēšanas analīze. Bibliometrijas jēdziens un uzdevumi. Citēšanas analīze, h-indeks un alternatīvie rādītāji (g-indeks, hc-indeks, hi-indeks). Žurnālu ietekmes faktors (JIF), CiteScore, SJR un citi rādītāji. Bibliometrisko datu izmantošana pētnieka, institūcijas un valsts līmeņa snieguma vērtēšanā. Bibliometrijas robežas un kritika.	10	0	0	0
Raksta daļu sagatavošana (anotācija, ievads, metodoloģija, rezultāti, secinājumi). Manuskripta noformēšana atbilstoši žurnāla prasībām, pavadvēstules redaktoram sagatavošana.	0	70	0	0
Recenzijas sagatavošana kolēģa rakstam.	0	10	0	0
Prezentācijas sagatavošana un aizstāvēšana. Pašvērtējums par sasniegtajiem rezultātiem un turpmākajiem attīstības virzieniem.	0	40	0	0
Kopā:	40	120	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
- Izpratne par zinātnieka lomu un zinātniskās rakstības būtību, tās galvenajiem principiem un iespējamajiem formātiem dažādās zinātņu nozarēs, tostarp izglītības zinātnēs un starpdisciplināros pētījumos, risinot aktuālas problēmas un komunicējot ar sabiedrību. - Izpratne par tiesiskajiem un ētiskajiem aspektiem zinātnisko pētījumu īstenošanā un rakstu sagatavošanā, t. sk. autorības noteikumiem, datu aizsardzību, plēsoņu žurnālu risku atpazīšanu un publicēšanās ētiku. - Izpratne par zinātnisko darbu publicēšanas iespējām un nosacījumiem, žurnālu izvēli, recenzēšanas procesu, bibliometrijas rādītājiem un publicēšanās stratēģijām akadēmiskās karjeras attīstībā. - Izpratne par recenzēšanas būtību un komunikāciju ar zinātnisko sabiedrību, tostarp spēju pieņemt kritiku, to konstruktīvi izmantot un sniegt kvalitatīvu atsauksmi par kolēģa darbu.	Semināru diskusijas, situāciju analīze, refleksijas uzdevumi, recenzijas sagatavošana
- Prasme efektīvi darboties ar IT un starptautiskajām datubāzēm (Scopus, Web of Science, Google Scholar), atlasot un sistematizējot augstas kvalitātes publikācijas un informāciju pētnieciskā darba sagatavošanai. - Prasme kritiski izvērtēt un salīdzināt pasaulē veiktus pētījumus, identificēt to stiprās un vājās puses, kā arī integrēt dažādu autoru atziņas savā zinātniskajā darbā. - Prasme sagatavot zinātnisku rakstu atbilstoši starptautisko žurnālu prasībām, noformējot ievadu, metodoloģiju, rezultātus, diskusiju un secinājumus, kā arī korekti lietojot atsaucis un citēšanas stilu (APA vai citu). - Prasme argumentēti paust savu viedokli zinātniskā valodā, precīzi definējot pētījuma robežas un pamatojot izdarītos secinājumus. - Prasme sagatavot recenziju par cita autora zinātnisku darbu, ievērojot noteiktās prasības un akadēmiskās ētikas standartus. - Prasme sagatavot un prezentēt pētījuma rezultātus konferencēs, semināros un publiskās diskusijās, izmantojot efektīvu vizuālo dizainu un aka	Praktiskie uzdevumi datubāzēs, literatūras meklēšanas stratēģijas demonstrēšana, literatūras analīzes darbs, semināru diskusijas, raksta projekta sagatavošana (anotācija, ievads, metodoloģija, rezultāti, diskusija, secinājumi), atbilstoša zinātniskā žurnāla meklēšana, pētījuma rezultātu prezentācijas sagatavošana un prezentēšana grupā
- Spēja pielietot bibliometrijas un citēšanas rādītājus, izvērtējot savu un citu pētnieku publikāciju kvalitāti un ietekmi. - Spēja integrēt iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas savā akadēmiskajā un profesionālajā darbībā, rīkojoties ētiski, atbildīgi un ilgtspējīgi. - Spēja reflektēt par savu mācīšanās procesu, izvērtēt sasniegtos rezultātus un noteikt turpmākos kompetenču pilnveides virzienus.	Praktisks uzdevums (h-indeksa vai žurnālu ietekmes rādītāju analīze), zinātniskā raksta projekts, refleksijas uzdevumi.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Darbs nodarbības laikā	20
Patstāvīgo darbu izpilde	40
Raksta prezentācija/ eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	30.0	10.0	0.0		*	